

ת"פ 58967/03/18 - מדינת ישראל נגד מרדכי ליבר גיטלמן, אליעזר שמחה פרנקל - עניינו הסתיים, חיים הלר, דוד יהודה בראון - עניינו הסתיים

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 58967-03-18 מדינת ישראל נ' גיטלמן ואח'

לפני כבוד השופט איתן כהן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. מרדכי ליבר גיטלמן
2. אליעזר שמחה פרנקל - עניינו הסתיים
3. חיים הלר
4. דוד יהודה בראון - עניינו הסתיים

הנאשמים

פסק דין - הנאשם 1

כללי

1. הנאשם 1 (מכאן ואילך: "**הנאשם**") הורשע לאחר ניהול הליך הוכחות בהחזקת סכין שלא למטרה כשרה, עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

2. הנאשמים 2 ו-4 הודו במסגרת הסדר טיעון ודינם כבר נגזר.

הנאשם 2 הודה במסגרת הסדר טיעון בהתנהגות שעלולה להפר את שלום הציבור, עבירה לפי סעיף 216(א)(4) לחוק, ונידון להתחייבות ללא הרשעה (כב' השופטת ש' לארי-בבלי).

על פי עובדות כתב האישום המתוקן שבו הודה הנאשם 2 ביום 29.03.2016 התקיימה הפגנה ברחוב הפסגה בירושלים. באותו מעמד, התנהג הנאשם 2 באופן העלול להפר את שלום הציבור, בכך שאחז באבן גדולה במטרה להשליכה לעבר סוסי השוטרים שבמקום.

הנאשם 4 הודה במסגרת הסדר טיעון בהתנהגות שעלולה להפר את שלום הציבור, עבירה לפי סעיף 216(א)(4) לחוק, ונידון להתחייבות ללא הרשעה. על פי עובדות כתב האישום המתוקן שבו הודה הנאשם 4, ביום 29.03.2016 התקיימה הפגנה ברחוב הפסגה בירושלים. במהלך ההפגנה נעברו עבירות אלימות שונות כלפי שוטרים מצד המפגינים. לנאשם 4 מיוחס שירק לעבר ניידות משטרה ושוטרים וברח משוטרים שביקשו לעצרו. לאחר שנתפס, משביקש שוטר לאוזקו, ניסה הנאשם 4 למשוך את ידו. בהמשך לכך, משביקש שוטר לאוזק את ידו השנייה של הנאשם 4, אמר לו הנאשם 4: "אני

אנשך אתכם, אני לא מפחד".

הנאשם 3 ניהל הליך הוכחות יחד עם הנאשם ודין שניהם נגזר במקביל.

העובדות שבהן הורשע הנאשם

3. על פי העובדות שבהן הורשע הנאשם בהכרעת הדין, ביום 29.03.2016 בשעה 09:30 או בסמוך לכך, ברחוב הפסגה 1 בירושלים, התקיימה הפגנה יזומה שבה נכחו הנאשמים אשר הפכה להתפרעות אלימה. במהלך שהייתו בהפגנה, החזיק הנאשם בסכין מחוץ לתחום ביתו או חצריו ולא הוכיח שהחזיקה למטרה כשרה.

תסקיר שירות המבחן

4. תסקיר שירות המבחן הוגש ביום 26.04.2021. כדי לשמור על צנעת הפרט של הנאשם אפרט את עיקרי הדברים בלבד.

התסקיר סוקר את הרקע האישי, המשפחתי, התעסוקתי של הנאשם.

הנאשם בן 27, נשוי ואב לתינוק, עובד כמלווה הסעות ושווה כיום בחל"ת. למד בישיבה עד גיל 21, ובהמשך עבד כמדריך בישיבה.

הנאשם נעדר הרשעות קודמות.

בהתייחסו לעבירה, קיבל אחריות על מעשיו והביע הבנה וחרטה. מסר שנכח בהפגנה מתוך הזדהות עם בחורי הישיבה, בעיקר לאור תפקידו כמדריך בה. מסר שלא היה בכוונתו להתפרע או להפר את הוראות החוק.

כגורמי סיכון לעבריינות חוזרת, צוינו: דפוסי חשיבה שמרניים; נטייה לפעול בחוסר שיקול דעת ללא חשיבה על השלכות המעשים בלהט האירועים; והיסחפות והשפעה סביבתית שעמדו ברקע לעבירות.

כגורמי סיכוי לשיקום, צוינו: יכולת ביטוי בפתיחות ובכנות; היעדר עבר פלילי; ערכים חיוניים וניהול אורח חיים נורמטיבי ללא פעולות אימפולסיביות או תוקפניות; קבלת אחריות על המעשים ועל השלכותיהם. עוד צוין שהאירוע הפלילי חריג לאורח חייו של הנאשם והשפעתו מרתיעה.

לאור התרשמותו החיובית של שירות המבחן מהנאשם, לאור העובדה כי זוהי מעורבותו הראשונה והיחידה בפלילים, לאור קבלת האחריות מצדו ומוכנותו לשאת בתוצאות, לאור ההערכה שהתנהלותו באירוע הייתה חריגה לאורחותיו ואינה מאפיינת את התנהגותו השגרתית, וכדי למנוע פגיעה בעתידו, המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו בדין. לצד

זאת הומלץ על ענישה שיקומית-חינוכית בדמות צו של"צ בהיקף של 150 שעות ועונש מותנה כגורם מרתיע צופה פני עתיד.

טיעוני הצדדים וראיות לעונש

5. בא-כוח המאשימה, עו"ד רמי בן חמו, עתר להשית על הנאשם עונש בן מספר חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס. אשר למתחם העונש ההולם, טען שזה נע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד שנת מאסר לצד מאסר על תנאי, קנס והתחייבות. בטיעונו הדגיש את הערכים המוגנים שנפגעו ואת פוטנציאל הנזק שיש בהחזקת סכין במהלך הפגנה אלימה. לתמיכה בטיעונו הפנה לפסיקה. בהתייחסו להמלצת שירות המבחן לביטול ההרשעה טען שהנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו בפסיקה.

6. בא-כוח הנאשם, עו"ד שאול עזרא אשר לימד סניגוריה על הנאשם, ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן דהיינו לבטל את הרשעת הנאשם ולהטיל עליו צו של"צ והתחייבות. בטיעונו הדגיש את אלה:

הנאשם ללא עבר פלילי ובחלוף הזמן מאז האירוע לא נפתחו נגדו תיקים חדשים;

הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי לחלוטין;

הנאשם קיבל אחריות, היכה על חטא, והביע חרטה על אף שניהל הוכחות;

התסקיר החיובי שהוגש בעניינו של הנאשם וההמלצה החיובית של שירות המבחן.

ב"כ הנאשם הפנה לפסקי דין הנוגעים לעבירות החזקת סכין. כן הפנה להכרעת הדין בעניינו של הנאשם שבה נקבע שסוג הסכין מגלה קרבה לסייג זוטי דברים.

7. הנאשם ויתר על זכותו למילה האחרונה והסתפק בדברי בא-כוחו.

דין והכרעה

ביטול הרשעה

8. הסמכות לבטל הרשעה קבועה בסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 שזו לשונו:

"הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה או לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור".

9. בהלכה הפסוקה נקבע שהימנעות מהרשעה היא חריג לכלל שלפיו אדם שהוכחה אשמתו בפלילים יורשע בדין והיא שמורה לנסיבות יוצאות דופן שבהן אין יחס סביר בין הנזק שצפוי מן ההרשעה בדין ובין חומרתה של העבירה (בר"ע 432/85 **רומנו נגד מדינת ישראל** (21.08.1985)).

10. עוד נקבע בפסיקה שהליך ביטול הרשעה אינו חלק ממתחם העונש ההולם ואינו מהווה סטייה מהמתחם לצרכי שיקום, אלא מדובר בשאלה עצמאית הנבחנת לאור תנאי הלכת כתב כפי שיוסבר להלן (רע"פ 547/21 **יקטרינה סיטניק נגד מדינת ישראל** (17.03.2021), רע"פ 3159/19 **אגוזי נגד ישראל** (04.07.2019)).

11. התנאים להימנעות מהרשעה מפורסמים וידועים ונקבעו בפסק דינו של בית המשפט העליון ע"פ 2083/96 **כתב נגד מדינת ישראל** (21.08.1997) (להלן: "**הלכת כתב**") שם נפסק שהימנעות מהרשעה אפשרית בהצטברותם של שני תנאים - הראשון, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, והשני, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

בפסק הדין פירט בית המשפט (כב' השופט ש' לזין) תשעה מבחני עזר שצוטטו מתוך דבריה של מנהלת שירות המבחן בבית המשפט. בדבריה התוותה המנהלת את שיקולי שירות המבחן מקום שבו מתבקשת המלצה בשאלת ביטול ההרשעה בדין, ואלו הם:

- א. האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם;
- ב. חומרת העבירה והנסיבות שבהן נעברה;
- ג. מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר שבין העבירה למעמד ולתפקיד;
- ד. מידת הפגיעה של העבירה באחרים;
- ה. הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות;
- ו. האם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס התנהגות כרונית או שמדובר בהתנהגות מקרית;
- ז. יחסו של הנאשם לעבירה, האם הוא נוטל אחריות לביצועה ומביע חרטה עליה;
- ח. משמעות ההרשעה מבחינת הדימוי העצמי של הנאשם;
- ט. השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם.

12. אשר לתנאי בדבר הפגיעה החמורה בשיקומו או בעתידו של הנאשם, פגיעה שעלולה להיגרם מעצם הרשעתו בדין, נפסק שעל בית-המשפט להשתכנע, כי: "**הפגיעה בנאשם הכרוכה בהרשעה אינה שקולה כנגד מידת הפגיעה באינטרס הציבורי בשל ביטול ההרשעה**" (ע"פ 3554/16 יעקובוביץ נגד מדינת ישראל (11.06.2017)).

13. עוד נקבע בפסיקה כי על הטוען לאי הרשעה להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי שעלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו ולעניין זה אין די באפשרויות תיאורטיות עתידיות (רע"פ 9118/2012 פריגין נגד מדינת ישראל (01.01.2013)).

14. עם זאת, פסיקת בתי המשפט הגמישה מעט את הדרישה דלעיל והכירה במעין מקבילית כוחות המתקיימת בין שני המבחנים שנמנו בהלכת כתב, כך שככל שמעשי העבירה חמורים יותר, אין להסתפק בפגיעה כללית ועתידית אלא נדרשת פגיעה קונקרטית ברורה ומוחשית. וככל שמעשי העבירה קלים יותר, כך ניתן להסתפק בפגיעה כללית יותר (עיין בת"פ 36771-11-15 **מדינת ישראל נגד פנש ואח'** (14.06.2016); ע"פ 24457-03-15 **גוטרמן נגד מדינת ישראל** (30.08.2015); רע"פ 3515/12 **מדינת ישראל נגד שבתאי** (10.09.2013) (דעת כב' השופט ע' פוגלמן), עפ"ג 44406-12-11 **שואהנה נגד מדינת ישראל** (16.02.2012) (דעת כב' השופט ע' גרוסקופף)).

מן הכלל אל הפרט

15. יישום מבחנים אלה על המקרה שלפני מעלה שעל פי הקריטריונים שהותוו בפסיקה, ראוי יהיה לבטל את הרשעתו של הנאשם בדין מהטעמים שלהלן:

16. בהתייחס לתנאי הראשון שנמנה בהלכת כתב שעניינו הפגיעה הפוטנציאלית של ההרשעה בסיכויי השיקום של הנאשם, אימצתי את קביעת שירות המבחן שההרשעה עלולה לפגוע בעתידו של הנאשם ובפרט לאור גילו הצעיר ושאיפותיו הנורמטיביות לעתיד על כל הכרוך בכך.

17. אף שלא הוצגה לי ראייה על פגיעה קונקרטית בעתידו של הנאשם, דומני שזהו המקרה שבו ניתן להסתפק בפגיעה כללית המבוססת על המלצת שירות המבחן, נוכח "מקבילית הכוחות" דלעיל. שכן, כפי שיפורט לקמן, מעשה העבירה שבו הורשע הנאשם הוא קל ערך באופן יחסי ומאפשר לבית המשפט לפתוח לנאשם פתח להזדמנות נוספת בלי להכתימו בהרשעה פלילית.

בנסיבות מקלות שכאלה, תוצאה של הרשעה בדין, אינה רצויה, אינה צודקת ועומדת בדיספרופורציה לחומרת העבירה שעבר הנאשם ולתועלת שתצמח לאינטרס הציבורי אם יורשע.

18. אשר לתנאי השני שעל פיו על בית המשפט להשתכנע שסוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, סבורני שגם תנאי זה מתקיים בנאשם.

בהכרעת הדין קבעתי בהתייחס לסכין שנתפסה שמדובר בסכין מסוג אלה המשמשות לחיתוך פירות ואשר נמצאה בחזקת הנאשם כשהיא עקומה. כך שעל פני הדברים הסכין אינה משמשת לתקיפה ואינה יעילה לתכלית זו. עוד קבעתי שאילולא נתפסה הסכין על גופו של הנאשם במהלך התפרעות אלימה, הייתי שוקל לזכותו מחמת זוטי דברים, שכן אין כל הצדקה במובנו של הערך המוגן בעבירה, להכתיים אדם בהרשעה פלילית בשל החזקת סכין מסוג זה, ומדובר בשוליים הזניחים והלא פליליים של העבירה.

בהינתן שהמעשה שעשה הנאשם ממוקם ברף חומרה נמוך, הרי שהפגיעה שתיגרם לאינטרס הציבורי אם תבוטל הרשעתו, היא מתונה ונסבלת.

19. נוסף על כל האמור, יש להתחשב גם באלה:

הנאשם הכיר בחטאו והביע חרטה על התנהלותו;

הנאשם נעדר עבר פלילי;

העבירה חריגה בנוף חייו;

לא נפתחו נגדו תיקים חדשים במהלך הזמן הניכר שחלף מאז שנעברה העבירה העומד על כחמש שנים;

התגובה האכיפתית הממשית שבעצם העמדתו לדין הותירה בו אפקט מרתיע ומציב גבולות; הנאשמים 2 ו-4 שנאשמו יחד עם הנאשם באותה פרשה, נדונו לעונשים מקלים ללא הרשעה למרות שחלקם חמור משלו.

20. משהנחתי אפוא על כפות המאזניים את הנזק שייגרם לנאשם אם יורשע בדין, אל מול הפגיעה שתיגרם לאינטרס הציבורי כתוצאה מביטול הרשעתו, מצאתי שהכף הראשונה גוברת על השנייה ומטה את הכף לקולה.

סוף דבר

21. בהתאם לכלל הנימוקים דלעיל, אני מורה על ביטול הרשעתו של הנאשם.

תחת הרשעה תיוותר על מכונה הקביעה שהנאשם עבר את העבירה שבה נמצא אשם בהכרעת הדין.

לצד קביעה זו יגזרו על הנאשם העונשים כדלקמן:

א. **שירות לתועלת הציבור בן 150 שעות**, בהתאם לתכנית שיגיש

שירות המבחן בתוך חודש ימים מהיום.

שירות המבחן יהא רשאי לשנות את מקום ההשמה ללא צורך בפנייה לבית המשפט.

בהתאם לאמור בסעיף 71א(ה) לחוק העונשין, הנאשם מוזהר בזאת שעליו למלא אחר הוראות צו השל"צ שאם לא כן, יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד לחוק העונשין, קרי, בית המשפט יהיה רשאי לבטל את צו השל"צ, להרשיעו, ולהטיל עליו עונש אחר תחתיו.

ב. **התחייבות בסך 4,000 ₪ למשך שנה שלא יעבור את העבירה שבה הורשע.** לא יחתום על ההתחייבות ייאסר למשך 10 ימים.

מזכירות בית המשפט תמציא את העתק גזר דין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' תמוז תשפ"א, 14 יוני 2021, במעמד הצדדים.